

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendanummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

Aan de gemeenteraad namens burgemeester en wethouders van Beekdaelen

1. In te stemmen met het voteren van het volgende nieuwe beleid in de begroting 2026:
 - a. Weerbaarheid/veerkracht (€ 100.000 eenmalig ten laste van de bruteringsreserve via een aanvulling vanuit de reserve nog te bestemmen).
 - b. Uitrol pilot straatcoaches (€ 106.000 structureel).
 - c. Uitvoeringskosten economie (€ 24.500 structureel).
 - d. Voorbereidingskosten kindcentrum Puth (€ 120.000 eenmalig uit de reserve onderwijshuisvesting).
 - e. Werkkrediet ontwikkelen woningbouwlocaties (€ 100.000 eenmalig ten laste van de bruteringsreserve via een aanvulling vanuit de reserve nog te bestemmen).
2. In te stemmen met het verwerken van de bezuiniging ‘verlagen budget duurzaamheid met € 25.000 in verband met onderuitputting’ in de begroting 2026.
3. In te stemmen met het vormen van een nieuwe voorziening ‘leefbaarheidsfonds AWACS’ van € 2,5 miljoen door toevoeging van de middelen die het rijk daarvoor voor hetzelfde bedrag aan de gemeente Beekdaelen beschikbaar stelt.
4. In te stemmen met het storten van een bedrag van € 2,0 miljoen van de reserve nog te bestemmen in de voorziening voor achterstallig onderhoud wegen.
5. In te stemmen met de investeringen die voor het jaar 2026 zijn opgenomen in het meerjarig investeringsprogramma (MIP) (totaal € 14,0 miljoen).
6. In te stemmen met de begroting 2026 en kennis te nemen van het gepresenteerde meerjarig perspectief 2027- 2029.

Inleiding

Zoals bekend staan wij als gemeente Beekdaelen voor een aantal belangrijke keuzes. In de begroting voor 2026 laten we zien waar we naartoe willen: een fijne leefomgeving in onze dorpen, goede ondersteuning voor wie dat nodig heeft, en een gezonde financiële basis voor de toekomst. De afgelopen jaren hebben we veel bereikt, en we weten ook dat geld niet onbeperkt is. Daarom kiezen we voor een aanpak die ambitieus én realistisch is. We investeren gericht en houden onze uitgaven goed in de gaten.

In de begroting 2025 is, voor wat betreft de lokale heffingen, een aantal besluiten genomen die doorwerkt in de begroting 2026. Die besluiten zijn nodig om de begroting financieel solide te houden. Het betreft met name een geleidelijke extra stijging van de opbrengst onroerende zaakbelasting gedurende drie jaar met in totaal 10%. Voor het jaar 2026 vindt de tweede verhoging plaats.

De afvalstoffenheffing is vanaf 2025 100% kostendekkend. In 2026 wordt de stijging nog gedempt door inzet van de voorziening afvalstoffenheffing.

Ook is in de begroting 2025 besloten om de kostendekkenheid van de leges te verhogen tot 75%. Gebleken is dat het effect van die verhoging voor omgevingsvergunningen was, dat relatief kleine

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendanummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

(bouw)initiatieven onevenredig hard werden getroffen. Om hieraan tegemoet te komen wordt voorgesteld de hiervoor bedoelde leges te verlagen ten koste van de grotere bouwinitiatieven.

Besluitvorming over de lokale heffingen wordt gevraagd via de separate voorstellen die, net als de begroting 2026, zijn geagendeerd voor de raadsvergadering van 13 november 2025.

Argumenten

- 1.1 *Het nieuwe beleid wordt noodzakelijk geacht om op een voortvarende manier verder te kunnen met de uitvoering van beleid dat bijdraagt aan de strategische doelstellingen van de gemeente.*
- a. Weerbaarheid/ veerkracht (€ 100.000 eenmalig).
Inmiddels hebben wij onze eigen lokale crisisorganisatie ingericht. Als gemeente hebben wij taken in alle fasen van een crisis, te weten: ontwikkelen van onze eigen interne crisisorganisatie, in stand houden vitale voorzieningen (door middel van bijvoorbeeld noodstroom), creëren van sociaal weefsel, versterken van zelfredzaamheid van onze samenleving en waarborgen van de continuïteit van onze eigen organisatie. Om de voorbereidingen van deze taken te kunnen bekostigen wordt in deze begroting een voorbereidingskrediet gevraagd van € 100.000.
 - b. Uitrol pilot straatcoaches (€ 106.000 structureel).
Met de inzet van straatcoaches wordt preventief en repressief ingezet op jeugd(overlast) en locaties waarover overlastmeldingen worden gedaan. Jaarlijks ontvangen de gemeente en politie een groot aantal meldingen over jeugdoverlast. Door straatcoaches hierop in te zetten vindt een efficiënte en effectieve aanpak plaats en wordt tegemoet gekomen aan de vraag vanuit burgers om iets aan de overlast die zij als probleem ervaren te doen. Op basis van de positieve evaluatie van de pilot wordt voorgesteld de inzet van straatcoaches structureel in te bedden, waarbij zij tevens worden ingezet op de aanpak van vuurwerkoverlast in de maand december. De kosten bedragen € 106.000 per jaar vanaf 2026.
 - c. Uitvoeringskosten economie (€ 24.500 structureel).
Ten behoeve van het taakveld economie worden met het oog op de economische ontwikkeling van Beekdaelen diverse jaarlijks terugkerende activiteiten uitgevoerd. Het is wenselijk om hiervoor structurele middelen ter beschikking te stellen. Deze middelen zijn bestemd voor het voortzetten van de succesvolle samenwerking met Stichting Streetwise om ondernemerschap in Beekdaelen te versterken; het deelnemen aan beurzen zoals de Provada en de Expo Real en het aandacht geven aan de Dag van de Ondernemer. Dit landelijke initiatief sluit aan bij de Economische Visie 2025-2040 en het coalitieakkoord.

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendanummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

d. Vorbereidingskosten kindcentrum Puth (€ 120.000 eenmalig uit reserve onderwijshuisvesting).

In het onderwijshuisvestingsplan onderwijs Beekdaelen staat de businesscase Puth opgenomen. In 2024 is begonnen met het locatieonderzoek voor een school met kinddiensten in Puth. Inmiddels vinden er enkele verdiepende onderzoeken plaats alvorens er een businesscase opgesteld kan worden voor de keuze van een locatie. Om de voorbereiding van deze huisvestingsopgave te kunnen bekostigen wordt, zoals in de kadernota aangekondigd, € 120.000 in de begroting opgenomen vanuit de reserve onderwijshuisvesting.

e. Werkkrediet ontwikkelen woningbouwlocaties (€ 100.000 eenmalig).

Wij hebben de ambitie om de woningbouwproductie te versnellen en hiermee een bijdrage te leveren aan het uitvoeren van de Woondeal. Diverse locaties zijn in beeld voor (her)ontwikkeling ten behoeve van woningbouw, zoals bijvoorbeeld de Altaarstraat Schinnen en Doenrade Zuid. Voordat deze projecten daadwerkelijk in uitvoering kunnen worden genomen, is het noodzakelijk om investeringen te doen in de voorbereidende fase, zoals haalbaarheidsstudies, stedenbouwkundige verkenningen, bodemonderzoek, participatieprocessen en ambtelijke inzet.

Wij vragen de raad in de begroting 2026 om een bedrag van € 100.000 beschikbaar te stellen aan voorbereidingskredieten. Dekking kan plaatsvinden via de reserve nog te bestemmen. De kosten van de voorbereidingsfase worden in principe bij positieve uitkomst van de planontwikkeling verrekend met de grondexploitatie of verhaald via anterieure overeenkomsten.

2.1 *Het betreffende budget is de laatste jaren slechts voor de helft aangesproken*

In de gemeentebegroting is een post voor duurzaamheid opgenomen die is bedoeld voor het opstellen van plannen en communicatie. Die betreffende budgettaire ruimte wordt weggehaald.

3.1 *Met het vormen van de voorziening blijven de middelen beschikbaar voor de leefbaarheid in de gemeente*

Voorgeschreven wordt dat hiervoor een voorziening wordt gevormd. De middelen zijn immers niet vrij besteedbaar. Voorgenomen uitgaven behoren namelijk in alle gevallen te passen binnen het bestedingskader zoals dat is vastgelegd in de afspraken op hoofdlijnen.

4.1 *Gebleken is dat het bedrag dat beschikbaar is in de voorziening achterstallig onderhoud wegen als gevolg van prijsstijgingen niet meer toereikend is*

Het bedrag dat voor achterstallig onderhoud beschikbaar is gesteld bij de vaststelling van het IBOR beleidsplan moet worden geïndexeerd. Ook voor wat betreft het aanpakken van het achterstallig onderhoud worden we geconfronteerd met extreme prijsstijgingen van ruim 40% ten opzichte van het bij het IBOR gehanteerde prijspeil jaar 2021. Het bedrag dat daar extra voor

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendnummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

nodig is bedraagt eenmalig € 2,0 miljoen. Dat bedrag wordt onttrokken uit de reserve nog te bestemmen en gestort in de voorziening achterstallig onderhoud voor wegen.

5.1 *De investeringen zijn nodig om het onderhoud van de kapitaalgoederen uit te voeren op het door de raad vastgestelde niveau.*

In het meerjarig investeringsplan (mip) zijn investeringen opgenomen die onderdeel uitmaken van het door de raad vastgestelde beleidsplannen kapitaalgoederen zoals het integraal beleidsplan openbare ruimte (ibor) en het rioleringsplan. Daarnaast zijn in het mip kredieten opgenomen die verband houden met de reguliere bedrijfsvoering zoals de vervanging van bedrijfsauto's voor de buitendienst. De financiële gevolgen van de investeringen zijn verwerkt in het gepresenteerde begrotingsbeeld. In de nu volgende tabel zijn de investeringen van het mip vermeld.

Nr.	Investeringsprojecten 2026-2029	2026 dekking
1	vervangen burestoelen	42.364 begrotingsresultaat
2	vervangen applicaties	508.592 bruteringsreserve
3	vervangen wagenpark buitendienst	155.901 begrotingsresultaat
4	uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid (restant MIP 2025)	61.892 begrotingsresultaat
5	MIP investeringen openbare ruimte riolering	3.758.207 voorziening riolering
6	MIP investeringen openbare ruimte wegen	6.573.975 begrotingsresultaat
7	MIP investeringen openbare ruimte groen	688.128 begrotingsresultaat
8	MIP investeringen openbare ruimte verkeer	562.450 begrotingsresultaat
9	MIP riolering	1.718.384 voorziening riolering
10	renovatie kunstgrasvelden	- begrotingsresultaat
TOTAAL		14.069.893

6.1. *Met de vaststelling van de begroting autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven*
Het budgetrecht ligt bij de gemeenteraad. Het college is geautoriseerd uitgaven te doen voor zover deze vallen de programmabudgetten.

6.2. *Met de vaststelling van de begroting legt de raad vast waaraan de middelen worden besteed*
De raad bepaalt door het vaststellen begroting welke projecten worden opgepakt om de (strategische) doelstellingen te behalen.

Kanttekeningen en risico's

- Toekomstige raadsvoorstellen met financiële impact verslechteren het begrotingsresultaat*
In de begroting is beschreven dat wordt verwacht dat het begrotingsresultaat naar de toekomst toe daalt door een aantal raadsvoorstellen die binnenkort ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. In de onderstaande tabel zijn die grotere ontwikkelingen beschreven. Betreffende kosten zijn nu nog niet meegenomen in het begrotingsresultaat. In de tabel is

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendanummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

tevens aangegeven in welke paragraaf nadere informatie is te vinden over de betreffende beleidsontwikkeling.

Toekomstige ontwikkelingen met financiële impact	Jaar	§	Eenmalig (D)	Dekking (E)	Netto (D-E)	2026	2027	2028	2029
Datagedreven werken	2026	3.3.2	183,6	0,0	183,6	110,1	137,6	163,3	189,5
Onderwijshuisvesting school Merkelbeek (rente)	2025	4.3.3	7.300,0	7.300,0	0,0	269,4	269,4	269,4	269,4
Onderwijshuisvesting school Puth (rente)	2027	4.3.3	4.900,0	4.900,0	0,0	0,0	0,0	180,8	180,8
Uitvoeren accommodatiebeleid	2026 ev	4.3.3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
<i>Waaronder: Park de Oirsprong</i>	2026		3.100,0	500,0	2.600,0	0,0	175,0	175,0	175,0
<i>Waaronder: transitie accommodatiebeleid gemeenschapshuizen</i>	2025/2026		800,0	800,0	0,0	24,4	24,4	24,4	24,4
Gemeenschapsvoorziening Sweikhuizen (rente)	2026	5.3.3	825,0	0,0	825,0	30,4	30,4	30,4	30,4
Meerjarig onderhoudsplan gebouwen duurzaamheid	2025	5.3.3	pm	pm	pm	700,0	700,0	700,0	700,0
Uitbreiding standplaatsen woonwagens	2025	5.3.3	320,0	0,0	320,0	11,8	11,8	11,8	11,8
Ontwikkelpun Nuth (rente)	2027	5.3.3	6.100,0	3.385,0	2.715,0	0,0	0,0	100,2	100,2
Gebiedsontwikkeling Doenrade	2025	5.3.3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
<i>Waaronder: voorbereidingskrediet</i>			150,0	150,0	0,0	4,6	4,6	4,6	4,6
Gebiedsontwikkeling Maatschappelijke hart Merkelbeek	2026	5.3.3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Mobiliteitsplan 2026-2030	2026 ev	5.3.3	0,0	0,0	0,0	10,7	26,3	50,7	71,6
Aanleg parkeerplaatsen Quabeeksweg 1 Bingelrade	2025	5.3.3	157,0	0,0	157,0	10,6	10,6	10,6	10,6
Intensiveren ongediertebestrijding	2026	5.3.3	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Beperkte ondersteuning beheer parochiële kerken	2026	5.3.3	0,0	0,0	0,0	pm	pm	pm	pm
Totalen			23.835,6	17.035,0	6.800,6	1.222,0	1.440,1	1.771,1	1.818,3

2. *De belangrijkste risico's die de gemeente loopt zijn verwoord in de paragraaf 'weerstandvermogen' in de begroting.*

Het geactualiseerde risicoprofiel van de gemeente laat zien dat de indicatieve omvang van de risico's afneemt ten opzichte van datzelfde profiel vorig jaar. Voor een nadere uiteenzetting wordt verwezen naar paragraaf 7.3 van de begroting.

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendnummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

In onderstaande tabel is weergegeven hoe het meerjarig begrotingssaldo zich de komende jaren ontwikkelt en op welke manier het resultaat is opgebouwd (bedragen in duizenden euro's).

Verwachte ontwikkeling resultaat 2026-2029 (in duizenden €)	§	2026	2027	2028	2029
Resultaat na eerste burap 2025		-518,0	534,5	1.355,3	496,4
Bijstellingen lopende budgetten	2.3	4.157,9	3.157,6	1.090,3	1.942,4
Nieuw beleid begroting 2026	2.3	-142,3	-142,3	-142,3	-142,3
Resultaat begroting 2026	3.3	3.497,6	3.549,8	2.303,2	2.296,5
Indicatief toekomstig verloop resultaat door:					
Toekomstige raadsvoorstellen	2.4	-1.222,0	-1.440,1	-1.771,1	-1.818,3
Resultaat begroting na toekomstige raadsvoorstellen		2.275,6	2.109,8	532,1	478,3
Geinventariseerde bezuinigingen	2.4	225,0	698,5	698,5	735,5
Resultaat als alle bezuinigingen worden doorgevoerd		2.500,6	2.808,3	1.230,6	1.213,8

Als startpunt voor de presentatie van het meerjarig perspectief van de gemeente wordt de eerste bestuursrapportage 2025 genomen. De kadernota 2026, die na de vaststelling van de eerste bestuursrapportage aan de raad is aangeboden, heeft een puur informatief karakter en leidt niet tot een begrotingswijziging. Dat betekent dat een aantal van de in de kadernota beschreven financiële mutaties in deze begroting opnieuw wordt toegelicht.

In paragraaf 2.3 van de begroting wordt het begrotingsbeeld geactualiseerd. De meicirculaire en de septembercirculaire 2025 worden daarin onder andere meegenomen alsmede het nieuwe beleid dat wordt gevraagd in de begroting 2026. Na de bijstellingen en het nieuwe beleid laat het meerjarig perspectief uitsluitend positieve bedragen zien.

Tegelijkertijd zien we dat de komende jaren een aantal grotere opgaven op de gemeente afkomen. Die hebben invloed op het toekomstig begrotingsresultaat. Om die reden is in paragraaf 2.4 van de begroting inzichtelijk gemaakt welke raadsvoorstellen de komende periode nog gaan komen, waarvan we weten dat deze financiële gevolgen hebben. Het betreffende inzicht is puur informatief. Daar wordt nu geen besluitvorming over gevraagd. Ook het begrotingsbeeld na de toekomstige beleidsontwikkelingen laat in overschotten zien.

Eveneens in paragraaf 2.4 van de begroting is gepresenteerd aan welke knoppen de gemeente nog kan draaien om het begrotingsresultaat te verbeteren. Hierin is een, eveneens, informatief overzicht opgenomen van bezuinigingen die nog kunnen worden doorgevoerd. In onderstaande tabel zijn deze samengevat (bedragen in duizenden euro's).

Opsteller Zaak/Document nummer	Walraven, Raymond Z/25/216553 395254	Datum stuk Afdeling Agendanummer	3 oktober 2025
Onderwerp	Programmabegroting 2026		
Portefeuillehouder	Wethouder Janssen		

Overzicht bezuinigingsmogelijkheden	2026	2027	2028	2029
Kostendekkend tarief bezorging reisdocumenten	0,0	0,0	0,0	37,0
Uitvoeringskosten participatiewet	0,0	0,0	pm	pm
Onderhoud terreinmeubilair op C-niveau	0,0	14,8	14,8	14,8
Beëindiging beheeractiviteiten op terreinen derden	0,0	8,7	8,7	8,7
Voordelen investeringen in duurzaamheid naar gemeente	0,0	pm	pm	pm
Temporiseren/ rekening houden met afstoten gebouwen in het duurzaam meerjarig onderhoudsplan gebouwen (DMJOP).	225,0	225,0	225,0	225,0
Temporiseren/ rekening houden met afstoten gebouwen: accommodaties	0,0	450,0	450,0	450,0
<i>Waarvan: mogelijk nodig voor investeringen in Park de Oirsprong</i>	<i>0,0</i>	<i>175,0</i>	<i>175,0</i>	<i>175,0</i>
Verlagen bijdrage gemeenschappelijke regelingen met 5%	pm	pm	pm	pm
Kostendekkend maken begraafrechten	pm	pm	pm	pm
Totaal effect bezuinigingen	225,0	698,5	698,5	735,5

Vervolgtraject en verantwoording

De begroting 2026 wordt behandeld in de raadsvergadering van 13 november 2025. Over de voortgang van de projecten die in de begroting zijn benoemd wordt de raad geïnformeerd via de buraps en de jaarrekeningen.

Communicatie

Naar aanleiding van de begroting wordt een persbericht opgesteld.

Bijlage(n)

1: Raadsbesluit begroting 2026-2029

2: Begroting 2026-2029

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine & De burgemeester Dhr. ing. E. Geurts